

CONCEPTUL DE „IMPOZITARE ECOLOGICĂ” CA INSTRUMENT DE STIMULARE A DEZVOLTĂRII DURABILE

Aliona MEDVEȚCAIA, Master of Laws, Moldova State University, Republic of Moldova, ORCID: 0009-0000-2292-3664, aliona.medvetcaia@usm.md aliona.bunic.medvetcaia@gmail.com

---

Rezumat: *Economia de piață nu poate dezvolta fără mentalitate economică adecvată, care presupune o tehnică de gândire, care îi dă posibilitate să prognozeze dezvoltarea proceselor social-economice. Mentalitatea economică ia în considerare faptul că societatea are nevoie de resurse pentru satisfacerea necesităților, care sânt foarte limitate. Conceptul de dezvoltare durabilă este conex cu integrarea sistemelor economice și ecologice. Urmare a multiplelor provocări, statele se confruntă cu problema de a identifica noi modalități de reducere a impactului activităților umane asupra mediului, fără a afecta creșterea economică. Dezvoltarea durabilă reprezintă un obiectiv important și necesar al activității sociale și economice. Politică prioritară a țărilor pentru toate domeniile de activitate presupune stabilirea și aplicarea corectă a taxelor ecologice pentru utilizarea rațională a resurselor naturale și protejarea mediului înconjurător.*

Metodologia cercetării se bazează pe sinteza surselor bibliografice pe tema lucrării, sistematizarea abordărilor privind impozitarea ecologică în diferite țări, precum și examinarea cadrului normativ și bunelor practici din Republica Moldova și țările UE.

Noutatea științifică a cercetării constă în generalizarea experienței mondiale privind taxarea și impozitarea corectă, subvenționarea practicilor prietenoase mediului înconjurător, concluziile referitor la importanța impozitării ecologice pentru o dezvoltare durabilă și incluzivă a țării în contextul procesului de aderare la UE.

Cuvinte-cheie: *taxe ecologice, dezvoltarea durabilă, mentalitatea economică, reducerea daunelor*

THE CONCEPT OF "ECOLOGICAL TAXATION" AS A TOOL TO STIMULATE SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Abstract: *The market economy cannot develop without an appropriate economic mentality, which involves a thinking technique that enables it to forecast the development of socio-economic processes. The economic mentality takes into account the fact that society needs resources to meet its needs, which are very limited.*

The concept of sustainable development is related to the integration of economic and ecological systems. Following multiple challenges, states face the problem of identifying new ways to reduce the impact of human activities on the environment, without affecting economic growth. Sustainable development is an important and necessary objective of social and economic activities. The countries' priority policy for all fields of activity involves

the stability and correct application of ecological taxes for the rational use of natural resources and the protection of the environment.

The research methodology is based on the synthesis of bibliographic sources on working topics, the systematization of approaches regarding ecological taxation in different countries, as well as the examination of norms and good practices from the Republic of Moldova and EU countries.

The scientific novelty of the research consists in the generalization of the world experience regarding correct taxation and taxation, the subsidization of environmentally friendly practices, the conclusions regarding the importance of ecological taxation for sustainable development and the inclusion of countries in the context of the EU accession process.

Keywords: *ecological taxes, sustainable development, economic mentality, damage reduction*

Apariția conceptului de dezvoltare durabilă datează cu începutul anilor '80 ai secolului XX. Numeroși experți menționează că preocupările de a găsi o alternativă viabilă tipului de creștere economică postbelică prefațează cu mult timp înainte [2,p.49]. La Conferința ONU privind mediul, desfășurată la Stockholm în anul 1972, au fost abordate subiecte despre *ecodezvoltare*. Ulterior, conceptul de dezvoltare durabilă a fost dezvoltat prin inițiativa ONU de a înființa Comisia Mondială asupra mediului și dezvoltării. Comisia respectivă a fost împuternicită să realizeze studii și să ofere recomandări de dezvoltare care, concomitent, trebuia să asigure continuarea creșterii economice, precum și îmbunătățirea condiției de viață și a relației om-mediu.

În literatura de specialitate, se specifică că sintagma de dezvoltare durabilă este lansată odată cu publicarea Raportului Brundtland al Comisiei Mondiale asupra Mediului din 1987 intitulat sugestiv „Viitorul nostru comun”. Dezvoltarea durabilă este privită ca fiind acel tip de dezvoltare, care răspunde nevoilor prezentului, fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a și le satisface pe ale lor proprii [2,p.50]. Conceptul dezvoltării durabile a fost acceptat și preluat la conferința pe aceeași temă organizată de ONU la Rio de Janeiro în 1992. Alături de abordarea responsabilă pentru generațiile viitoare, utilizarea eficientă a resurselor naturale, energetice, materiale și informaționale presupune, în același timp, potențarea funcționării unei economii

durabile pentru satisfacerea cerințelor actuale ale societății umane. Unanim se admite că dezvoltarea durabilă este un concept multidimensional [8,p.131]. În afară de aspectul economic, la fel de importante sunt considerate și aspectele legate de social, politic, cultural, ambiental, științific, uman, etc. [8,p.132].

În 2009, în cadrul OCDE, a fost elaborată o Strategie de Creștere Verde, care constă în stimularea creșterii economice bazată pe asigurarea conservării resurselor naturale și a utilizării lor raționale permanente. În cadrul comunității europene, documentul cheie este așa-numitul „*Green Deal*”, aprobat de UE în 2019 care este o strategie de dezvoltare economică independentă de carbon, ce vizează atingerea neutralității carbonului până în anul 2050, iar până în 2030 - reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Așa cum menționează oficialii CE, „*Green Deal*”, este o foaie de parcurs, menită să asigure durabilitatea economiei UE, prin transformarea provocărilor legate de climă și de mediu în oportunități în toate domeniile de politică și prin garantarea unei tranziții care să fie echitabilă pentru toți și favorabilă incluziunii tuturor[1].

Statele se confruntă cu problema de a identifica noi modalități de reducere a impactului activităților umane asupra mediului, fără a afecta creșterea economică. Conceptul de dezvoltare durabilă este conex cu integrarea sistemelor economice și ecologice. Dezvoltarea durabilă reprezintă un obiectiv important și necesar al activității sociale și economice. În prezent, reieșind din politică prioritară a țărilor, stabilirea și aplicarea corectă a taxelor ecologice pentru utilizarea rațională a resurselor naturale și protejarea mediului înconjurător va asigura dezvoltarea durabilă.

Formarea legislației privind plățile pentru impactul negativ asupra mediului și alte măsuri de reglementare economică a impactului asupra mediului în țările europene, SUA, Canada și alte țări a început în anii 70 ai secolului XX[9, p.77]. În țările membre ale OCDE au fost introduse diferite tipuri de taxe de mediu: taxe pe resurse, taxe pe deșeuri, taxe pe

gunoi, taxe pe zgomot, taxe pentru poluarea apei, taxa pe dioxid de carbon, taxa pe sulf și altele. În Recomandarea UE din 3 martie 1975[4], scopul colectării taxelor de poluare este definit ca fiind crearea de stimulente pentru utilizatorii resurselor naturale să ia în mod independent măsurile necesare și suficiente, benefice din punct de vedere economic, menite să reducă poluarea. Dacă această abordare nu este urmată, utilizatorul resurselor naturale este obligat să plătească în mod independent cheltuielile statului pentru restabilirea stării favorabile deteriorate a mediului natural. În prezent, există peste 150 de instrumente care pot fi împărțite în patru grupe principale:

- (1) plăți și impozite;
- (2) vânzarea permiselor de emisie și deversare;
- (3) scheme de garanții;
- (4) subvenții.

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, adoptată de toate statele membre ale ONU în 2015, oferă un plan comun pentru pace și prosperitate pentru oameni și planetă, acum și în viitor. În centrul său se află cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (**ODD**), care reprezintă o cerere urgentă de acțiune a tuturor țărilor – dezvoltate și în curs de dezvoltare – într-un parteneriat global[3]. Cele **17 ODD** ale ONU, pe colaborare și inovare, sunt următoarele:

1. *Fără sărăcie*
2. *Foamete „zero”*
3. *Stare de sănătate bună și bunăstare*
4. *Educație de calitate*
5. *Egalitatea de gen*
6. *Apă curată și canalizare*
7. *Energie curată și la prețuri accesibile*
8. *Muncă decentă și creștere economică*
9. *Industrie, inovare și infrastructură*
10. *Inegalități reduse*
11. *Orașe și comunități durabile*
12. *Consum și producție responsabile*

13. Acțiune climatică

14. Viața sub apă

15. Viața terestră

16. Pace, justiție și instituții puternice

17. Parteneriate pentru realizarea obiectivelor

Menționăm că urmare a examinării obiectivelor propuse de către ONU impozitarea este un factor important în 10 dintre cele 17 ODD. Putem invoca că relația dintre impozitarea ecologică și ODD are loc în patru domenii mari:

1. *Impozitele generează fonduri pentru finanțarea activităților guvernamentale în sprijinul ODD;*
2. *Impozitarea corectă și echitabilă ajută la consolidarea încrederii contribuabililor în guvern și la consolidarea contractelor sociale care stau la baza dezvoltării;*
3. *Impozitarea afectează echitatea și creșterea economică;*
4. *Taxele afectează comportamentul și alegerile oamenilor, cu consecințe asupra sănătății, egalității de gen și mediului.*

Reieșind din faptul că Republica Moldova este în continuă transformare, fiind afectată direct de evenimentele regionale: creșterea prețurilor la produsele energetice și la produsele alimentare, criza de securitate din regiune, schimbările climatice care afectează producția agricolă au fost preluate ideile de dezvoltare durabile etc. În acest context extrem de dificil, pe lângă intervențiile de scurtă durată necesare pentru a face față crizelor curente, guvernarea și-a propus definirea unei viziuni de dezvoltare pe termen mediu și lung pentru a consolida reziliența față de crizele viitoare și a crea baza pentru o dezvoltare durabilă și incluzivă a țării[7].

Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată de către Parlamentul Republicii Moldova, este un document național de viziune strategică pe termen lung, care indică direcțiile de dezvoltare a țării și a societății și care adaptează prioritățile, obiectivele, indicatorii și țintele angajamentelor internaționale asumate de Republica Moldova cu contextul național, în special Acordul de Asociere dintre Republica

Moldova, pe de o parte, și UE și CEEA/Euratom și statele membre ale acestora, pe de altă parte.

Obiectivele de dezvoltare generale și specifice pe care le propune Strategia națională pentru orizontul anului 2030, reflectă aspirațiile de creștere a bunăstării oamenilor din Republica Moldova, de îmbunătățire a vieții cetățenilor, de europenizare a instituțiilor statului, de consolidare a democrației, a statului de drept, a respectului pentru drepturile omului, precum și de aducere a Republicii Moldova mai aproape de standardele și valorile europene. Astfel, unul din Obiectivele generale este "asigurarea unui mediu sănătos și sigur" cu 4 obiective specifice:

1. *Îmbunătățirea calității apei, aerului și a solurilor*
2. *Creșterea durabilă a suprafeței pădurilor și ariilor protejate*
3. *Asigurarea unui consum responsabil al resurselor naturale*
4. *Tranziția activă spre economia verde și circulară*

Potrivit normelor stabilite în Strategia națională, se propune ca obiectivul de îmbunătățire tangibilă a calității componentelor mediului să fie atins prin promovarea activă a principiului „poluatorul plătește” și prin impunerea internalizării efectelor negative ale activităților economice, inclusiv printr-o taxare și impozitare corectă, dar și prin subvenționarea practicilor prietenoase mediului[7].

Un alt document strategic care permite Republicii Moldova să se orienteze spre o economie cu emisii reduse de carbon și dezvoltare durabilă verde, bazată pe prioritățile socioeconomice de dezvoltare a țării este *Strategia de dezvoltare cu emisii reduse a Republicii Moldova până în anul 2030* [6].

Strategia respectivă susține atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă, oferind context național strategic eforturilor de atenuare pentru care țara primește suport internațional. Documentul conține un set de măsuri destinate să contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, la cuantificarea reducerii corespunzătoare a emisiilor pentru fiecare măsură, precum și cerințele financiare față de implementarea acestora. Concomitent Strategia prevede procedura de

implementare, termenele de realizare, precum și procedura de monitorizare, măsurare, raportare și verificare a rezultatelor.

CONCLUZII

Conceptul de dezvoltare durabilă, care pornește de la conștientizarea rolului jucat de umanitate, prin procesele economice, sociale și politice, este în legătură cu procesul de impozitare. Ca urmare a generalizării practicii globale a impozitării ecologice prin reducerea impactului nociv asupra mediului, fiecare om, conștient sau nu, poate contribui la dezvoltarea durabilă. La nivel industrial, lucrurile s-au mișcat mult mai repede. Problemele reglementării fiscale a activităților de mediu rămân relevante în continuare. Noi toți, vrem să avem orașe mai frumoase, mai prietenoase, cu un mediu înconjurător verde și sănătos. O societate durabilă poate fi creată atunci când sistemul economic și social sunt în concurență, astfel încât resursele naturale globale și sistemele de suport ale vieții și sănătății să fie menținute.

ABREVIERI/ABBREVIATIONS

RM - Republica Moldova, **UE** - Uniunea Europeană, **ONU** - Organizația Națiunilor Unite, **OCDE** - Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, **CE** - Comisia Europeană, **CEEA/Euratom** - Comunitatea Europeană a Energiei Atomice.

EU - European Union, **UN** - United Nations Organization, **OECD** - Organization for Economic Cooperation and Development, **EC** - European Commission, **EAEA/Euratom** - European Atomic Energy Community.

[1] Bibliografie

[2] Coșman O., Green Deal - Pactul Verde European: ce este, obiective, initiative, <https://green.start-up.ro/ro/green-deal-pactul-verde-european-ce-este-obiective-initiative/> Baldwin R., The Eastern Enlargement of the European Union, 'European Economic Review, 1995.

[3] Fistung D., Miroiu R. ș. a. Dezvoltarea regională durabilă, un nou concept sau o necesitate? În: „Dezvoltarea regională durabilă”, București, 2011, [online]// <http://www.fonduri-structurale-europene.ro/post/dezvoltarea-durabila>

[4] <https://moldova.un.org/ro/sdgs>

- [5] Recomandarea Consiliului Europei din 3 martie 1975 privind repartizarea costurilor și acțiunilor autorităților publice în materie de mediu. [online] //: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A31975H0436>
- [6] Sorlescu, M., Gabroveanu, E., Analiza indicatorilor de dezvoltare durabil a României [online]// https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/130-156.pdf
- [7] Strategia de dezvoltare cu emisii reduse a Republicii Moldova pînă în anul 2030 aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.1470/2016 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.85-91, art.222
- [8] Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” aprobată prin Legea nr.315/2022 // Monitorul Oficial nr.409-410/758 din 21.12.2022
- [9] Tofan T., Evoluția în timp și dezvoltarea conceptului de dezvoltare durabilă, Administrarea Publică, nr. 3, 2014
[online]//https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Evolutia%20in%20timp%20si%20dezvoltarea%20conceptului%20de%20dezvoltare%20durabila.pdf.pdf
- [10] Yumaev M.M. — Caracteristici ale politicii fiscale externe în legătură cu dezvoltarea tehnologiilor verzi [online]// Impozite și impozitare. – 2022. – Nr 4. – P. 77 - 99. DOI: 10.7256/2454-065X.2022.4.37951 EDN: WDYJKW URL: https://nbpublish.com/library_read_article.php?id=37951
- [11]